

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1885
1897—1932.

1935 Szorda, 1935. február 20.
41. szám.

Győzött a WRA

Kolumbus felfedezte, Washington felszabadította: a washingtoni legfelsőbb bíróság pedig egy veszedelmes lidércnyomástól szabadította meg Amerikát az elmúlt napon. Azzal a döntésével, amelyben jogi szempontból alaposan megindokolva kimondotta, hogy az amerikai kormánynak és a kongresszusnak az alkotmány értelmében teljes joga volt ahhoz, hogy a magánszerződések szempontjából eltörölje az aranyzáradékot. Kincstári kötelezvények és államkölcsonök tekintetében azonban ez a felfüggesztés érvénytelen.

A tájékozott közvélemény jól tudja, hogy milyen óriási értékek és lehetőségek forogtak kockán mindaddig, míg a legfelsőbb amerikai igazságügyi fórum fenti döntvényét meg nem hozta. Heteken és hónapokon át figyelte a világ valamennyi döntő fóruma annak a négy próbapernek kimenetelét, amely amiatt indult meg, mert az addig fennállott jogviszonyt az aranyzáradék tekintetbe vétele nélkül likvidálták az érdekeltek. A felperes ragaszkodott az aranyzáradékhoz, az alperes viszont a roosevelti agytrösztörszakot jelző nagy kísérletére való hivatkozással tagadta ezt meg, mondván: maga az állam sem veszi tekintetbe az aranyértékhez viszonyított értékegységstandardot. Rooseveltt egész pénzügyi- és gazdaságpolitikájának sorsa forogott kockán, az egész államháztartás egyensúlya, az Egyesült-Államok deviza- és hitelpolitikája: nemzetközi viszonylatokban pedig a világ különböző országaiban élő adósok sokszázmillió dollárra rugó érdekeltisége és a devizapiacoknak amugy is labilis lábbon mozgó nyugalma.

Ami a döntésből az első pillanatra megállapítható, az kétségkívül az az érdekes tény, hogy magának a legfelsőbb bíróságnak is kétségei voltak az aranyklauzula felfüggesztését elrendelő törvény alkotmányosságára nézve. Ennek a gyanujának a legfelsőbb bíróság elnöke kifejezést is adott azoknak a kérdéseknek formájában, amelyeket az államkincstárt képviselő Cumming főügyészhez intézett. Cumming természetesen nyomtatékosan tiltakozott e rejtett feltevés ellen és — nyilván nem távol a kormány intencióitól. — sötét színekben ecsetelte, hogy milyen messzekiható következményei lettek volna annak, ha a bíróság történetesen az aranydollárt állította volna vissza régi trónjára a jelenlegi, negyven százalékkal leértékelt rendes dollár helyett. Beszédét követőleg az egész világon végig lázas fedezővásárlásokba kezdett a dollárkontrém, s az emelkedő árfolyamokat még természetesen lökte előre az a vásárlási hullám is, amelyet az amerikai értékpapírok tulajdonosai szereztek be arra az esetre, ha kártalanítani kell majd magukat. Ezzel kapcsolatosan természetesen lassu ármorzsolódást szenvedtek január hó egész folyamán a dollárra szóló értékpapírok árfolyamai és ezt a baisset nem tartóztathatták fel a kormánynak sem a vásárlásai, sem pedig a — hirasai. Legfőbb ideje volt, hogy a Supremen Court, a legfelsőbb ítélőszék döntsön s a Supremen Court — Rooseveltnak adott igazat. Az agytröszt győzött a jogtröszt előtt s most nemcsak a visszatarított lélekzetvételek szabadulhatnak fel egy-

Nagy arany- és kötvénykrach

a budapesti tőzsdén a washingtoni ítélet miatt

Az egész világon esett a dollár — A döntés Rooseveltt politikájának megerősödését jelenti — Zuhant a szinarany ára — Egy kisebbségben maradt bíró súlyosan elítélő kijelentése a döntésről

Washingtonból jelentik: Az aranyzáradék eltörlésére vonatkozó legfőbb bírósági döntés nyomán megindult vételkedv ma egész napon át tartott. A new-yorki értéktőzsde forgalma ugy megnövekedett, hogy az eddigi átlagos 4000—5000 darabra rugó forgalom helyett 1,910.000 darab értékpapír cserélt gazdát. A favorit-papírok 2—6 dolláros emelkedést értek el, egyes papírok nyeresége azonban ennél is több volt. Hasonlóan erőteljes üzletkötési láz indult meg a gabonapiacra is. Csikágóban például azonnal elérte a gabona ára azt az áremelkedést, amit egy nap alatt el szabad érnie.

A dollár árfolyama gvingült, az idegen valutaké viszont emelkedett.

Párisban és Londonban már megkezdte működését a dollár árfolyamának kiegyenlítését szolgáló alap, amely a dollár zuhanását köteles egyensúlyban tartani. Általában az a nézet, hogy

a döntés Rooseveltt új gazdaság-politikájának megerősödését jelenti.

de egyszersmind élet veszi minden megrázkódtatásnak, ami ellentétes határozat után fel-

tétlenül bekövetkezett volna Amerika gazdasági életében.

Egyébként a késő éjjeli órákban hirdette ki a legfelsőbb bíróság az aranyzáradék döntésére vonatkozó kisebbségi véleményét. Mac Reinold bíró kijelentette, hogy ezzel a döntéssel az alkotmánynak vége van. A kormány ugyanis az új állampapírok eladásakor ígéretet tett, hogy aranyban fizeti vissza a kölcsönt és a törvényhozás ezt a kötelezettséget ugyszólván elseperte. Ez az ítélet Nero zsarnokságának a leggonoszabb kiadása volt.

Budapestről jelentik: A washingtoni aranyzáradék döntése következtében, az egész világon esett a dollár. A budapesti tőzsdén is

nagy arany- és kötvénykrach volt.

már a megnyitáskor nagy kínálat jelentkezett az érték- és pénzpiacra. Azt beszélték, hogy a pénzintézetek eladókként szerepeltek, illetve árut dobtak a piacra, hogy ellensúlyozzák a hatást és az árak alakulását.

A szinarany értéke a tegnapi 6540 pengőről ma 6390 pengőre esett.

Nyelvvizsgára utasítja

az igazságügyminiszter a kisebbségi bírósági tisztviselőket

Törvényjavaslat a miniszterek felelősségéről — A Skoda-szerződés részletei — Lo akariák szállítani a katonai szolgálati időt — A Banca Nationala aranykészletének problémája a szenátus előtt

Bucurestiből jelentik: Pop Valér igazságügyminiszter törvényjavaslatot dolgoz ki a miniszteri felelősségről. A javaslat legkésőbb egy héten belül elkészül. A tervezetben megállapítják a miniszterek politikai, bünygyi és jogi felelősségét. Ha valamelyik miniszter ellen eljárást kívánnak indítani, akkor az eljárás a következő lesz: Az eseményről a parlamentet értesítik és ez dönt afőlött, hogy a minisztert a semmitőszék elé küldje, vagy sem. Intézkedik a javaslat a köztisztviselők felelősségéről is és erre vonatkozólag is szigorú büntetéseket, valamint az eljárás meggyorsítását írja elő. A köztisztviselőket nem a semmitőszék, hanem a törvényszék elé állítják.

Az igazságügyminiszterium egyébként a következő közleményt adta ki: Pop Valér igaz-

egy megkönnyebbült sóhajításban, de felszabadulnak azok a dollármilliók is, amelyekkel az óvatos részvénytulajdonos már előre lefedezte magát. Tehát: a dollár árfolyamértékvesztéseire van kilátás...

De mi ez az átmeneti jelenség a felszabadulás tényéhez, a kétség lidércnyomásának elmulásához képest...? A Supremen Court döntött és ez azt jelenti, hogy Rooseveltt ennek a

ságügyminiszter olyan értesítéseket és jelentéseket kapott, hogy a bíróságok kisebbségi tisztviselői nemcsak hogy nem tanulták meg a román nyelvet, hanem a szolgálati idő alatt előszeretettel kisebbségi nyelven beszélnek ugy a kisebbségi ügyfelekkel, mint a románokkal is.

Az igazságügyminiszter ezért elhatározta, hogy az összes kisebbségi bírósági tisztviselőket román nyelv-vizsgára utasítja, azokat pedig, akik a vizsgán nem mennek át, bíróság elé állítja.

Itt írjuk meg, hogy a Skoda-szerződéssel kapcsolatban az Adeverul a következőket írja: A kormányhoz közelálló körök szerint a Skoda-művekkel létrejött a megerősítés. A régi szerződéshez viszonyítva, Tatarescu minisz-

döntésnek pillanatában igazta le a National Recovery Act rendszeré szerint az Egyesült-Államok belső pénzügyi és ipari hatalmasságainak eddig ellenálló erődítményeit. A kéksasos lobogó ott leng a newyorki Szabadság-szobor magasranyujtott kezében, a kö-lággal égő gí-gászi fáklva mellett, az új amerikai államkapitalizmus győzedelmét hirdetve az adósságai közé megszeppenve huzódó, agg Európának.

terelnöknek a következő módosításokat sikerült elérnie: a rendelés árát 15.5 százalékkal leszállították, míg a fizetést a román kormány papirkoronában eszközölheti, ami által újabb 16.6 százalékos engedményt kapott. A rendelés mennyiségét 40.7 százalékkal csökkentették. A légítámadást elhárító ágyúkról a rendelkezésben nem történik említés, úgy hogy ezeket minden bizonnyal az országban fogják gyártani. A szerződés aláírásakor a Skoda-művek három milliárd lej értékben kamatmentes kincstári bonokat kapnak. A csehszlovák állam garantálja, hogy a Skoda-művek a bonok értékének megfelelő árut szállítanak le. A román állam külön egyezményt köt a csehszlovák állammal a csehszlovákban való fizetés transzferjére vonatkozólag.

A Lupta mai száma foglalkozik azzal a tervvel, amely szerint

le akarják szállítani a katonai szolgálati időt.

A képviselőház a közeli napokban foglalkozni fog a premilitáris kiképzés alatt álló ifjak helyzetével.

A szenátus mai ülésén a büntetőtörvénykönyv javaslata szerepelt a napirenden. Toni

Iliescu ismerteti a javaslatot, amely végre meghozza a büntetőtörvénykönyvek egységesítését.

A képviselőházban Cuza köszönetet mond Titulescunak azért, hogy elintézte a bucuresti-i orosz templom ügyét. Ezt a templomot a szövetség tudvalevőleg a román államnak ajándékozta. Cuza hangsúlyozza, hogy

a román államnak nem szabad lemondania a Banca Nationala Moszkvában lévő aranyáról.

Pilita többségi ugyancsak köszönetet mond Titulescunak azért a módért, ahogy az ország érdekeit sikeresen megvédi, valamint azért, hogy a régi román irattárnak Oroszországból való visszaküldését is kivívta. Radu Lascu georgista ezt javasolja, hogy az Oroszországban rekedt hadifoglyok ügyében küldjenek ki egy közös román-orosz bizottságot. Egyben pedig azt is kéri, hogy a külügyminisztérium járjon el a bulgáriai románok érdekében, akiket az ottani hatóságok üldöznek. Savel Radulescu külügyi államtitkár közli, hogy a képviselőház tegnapi ülésén mindent elmondott, de biztosíthatja a képviselőházat, hogy a külügyminisztérium a jövőben is mindent elkövet az ország érdekeinek megvédésére.

Titulescu nagyjelentőségű külpolitikai kijelentései a távozó német követ tiszteletére adott uzsonnán

Titulescu külügyminiszter ma uzsonnán adott Von Dehn Schmidt távozó német követ tiszteletére. Az uzsonnán a kormány több tagja, a német követség személyzete, a francia, osztrák és holland követek, valamint a külügyminisztérium magasrangú tisztviselői vettek részt. Titulescu beszédet mondott, amelyben többek között a következőket jelentette ki:

— A kormány őszintén sajnálja az Ön távozását. Ha csak rövid ideig is tartózkodott körünkben, ez elegendő volt arra, hogy meggyőződjön arról, hogy a kormány mindig szívélyes baráti viszonyt kíván fenntartani Németországgal. A békét kívánjuk és az a meg-

győződésünk, hogy ezt csak a nemzetközi együttműködés biztosíthatja.

A francia—angol—német tanácskozásokra célozva, ezután Titulescu a következőképpen folytatta:

— Ezért azt kívánjuk, hogy az összes feleket kielégítő általános megegyezés jöjjön létre, amely a jogegyenlőséget természetes kereteibe helyezi, vagyis megvalósítja a biztonság egyenlőségét az összes földrajzi területeken s hosszú időre megakadályozza azt, hogy Európa rivalizáló csoportokra bomoljon.

Titulescu Hitler kancellárra, Németország boldogulására és a távozó követ egészségére ültette poharát.

Kiéleződött az olasz—abessziniai

konfliktus

Olaszország visszautasított kívánságai — Az abessziniai császár kényesnek mondja a helyzetet

Rómából jelentik: Az olasz és az abessziniai konfliktus ügyében Addis Abebában megszakítás nélkül folynak a tárgyalások, amelyek azonban eddig nem vezettek eredményre. Hír szerint Abesszinia a tárgyalások során hozzájárult ahhoz, hogy az Ual-Ual vidéken semleges sávot létesítsenek, de ennek a sávnak a kijelölését ahhoz a feltételhez kötik, hogy a határ közelében lakó nomád törzsek szabadon használhassák a semleges területen levő utakat.

Olaszország többi kívánságához azonban az abessziniai kormány nem hajlandó hozzájárulni.

ezek között ahhoz sem, hogy a tárgyalások befejezése előtt a semleges sávot az abessziniaiak már most kiirtsék.

A „Daily Telegraph” értesülése szerint Olaszország folytatja hadikészülődéseit Abesszinia ellen. A „Morning Post” értesülései arról számolnak be, hogy az abesszin határhelységeken az idegengyűlölet a végsőkig fokozódott, ezért a császár újabb nyilatkozatában fölöttébb kényesnek jellemzi a helyzetet, mert — szerinte — könnyen előfordulhat, hogy a határmenti törzsek az ő tudta nélkül külön akcióba kezdenek, amelyekért ő nem vállalhatja a felelősséget.

Sortüz egy horvátországi községben

Három letartóztatott földművest ki akartak szabadítani barátai

Belgrádból jelentik: A horvátországi Bród közelében lévő Szibinju községben a csendőrök február tizenhetedikén letartóztattak három földművest. A letartóztatás oka: közcsehdáborítás. A letartóztatottak barátai még aznap felvonultak a csendőrség elé és követelték a csehdáborutók azonnali szabadlábra helyezését, amit a csendőrség visszautasított. Erre ma a vidéki községekből hatalmas embertömeg verődött össze Szibinuban. A tömeg a csendőrség elé vonult és követelte, hogy a három letartóztatottat végre engedjék szabadon.

A tömeg élén egy katolikus pap állott. A csendőrség előtt erős készültséggel egy tiszt-helyettes fogadta a tüntetőket és mialatt a csendőrtiszt közölte az emberekkel, hogy a letartóztatottak továbbra is fogságban maradnak, fegyver dördült el: állítólag a tömegből valaki rálőtt a csendőrtisztre. A csendőrség erre fegyverét használta, sortüzet adott, amelynek eredményeképpen két ember meghalt és hatan súlyosan megsebesültek. A súlyos sebesültek között két csendőrt is kórházba szállítottak. A felizgatott lakosság lecsendesítésére és zavargások elfojtása végett nagyobb csendőrkészültség vonult Szibinjuba.

Az angol—német tárgyalások

György király kihallgatáson fogadta Macdonald miniszterelnököt

Londonból jelentik: György angol király ma magánkihallgatáson fogadta Macdonald miniszterelnököt. A délutáni órákban a külügyminiszter és Eden lord főpecsétőr résztvettek a kormány egy albizottságának ülésén, amelyen a német válaszcikkkel, illetve a holnap kezdődő közvetlen angol—német tárgyalásokra vonatkozóan tartottak megbeszéléseket.

Chordim londoni francia nagykövet ma kétszer látogatta meg az angol külügyminisztert és mint a Reuter értesül, azt közölte Sir Simonnal, hogy a francia kormánynak nincsen elvileg kifogása az ellen, hogy az angol külügyminiszter egy későbbi időpontban ellátogasson Berlinbe, ha az angol—német tárgyalások folyamán ez szükségesnek mutatkozik. Ez azonban a Reuter-ügynökség szerint korántsem jelenti azt, hogy az angol—német tárgyalások véglegesnek tekinthetők. Ugy tudják, hogy a légi megállapodásokat nem lehet a többi kérdésektől elszigetelten megkötni.

Allampolgárságot

nyert egy aradi kereskedő a törvényszék ítéletével

Érdekes, elvi jelentőségű döntést hozott ma az aradi törvényszék. Kosminsky Imre ismert aradi kereskedő, akit az állampolgári listák összeállításánál tévedésből kihagytak az állampolgárok névsorából, az aradi városháza közvetítésével kérvényt adott be az igazságügyminisztériumhoz és az állampolgári listába való utólagos felvételét kérte. Kérvényében utalt arra, hogy 1918. december elsején aradi illetőségű volt, azóta is állandóan itt élt, úgy hogy minden joga megvan arra, hogy román állampolgár legyen. Az igazságügyminisztérium kedvezőtlen véleményezéssel küldte vissza a kérvényt Aradra és ezért Aradváros megtagadta Kosminsky Imrének az állampolgárok sorába való felvételét. Az aradi kereskedő a határozat ellen fellebbezést jelentett be a törvényszékhez, amely az iratok áttanulmányozása után helyt adott a fellebbezésnek és elrendelte Kosminsky Imrének az állampolgárok névsorába való felvételét.

Huszonöt lej új illetékekkel terhelik meg a kávé, három lejjel a cukor kilóját

Az új költségvetés összeállítása még mindig nem mondható véglegesnek. Ugyanis a csökkentési lehetőségeket már a múlt évben is annyira igénybevétték, hogy az új évben nem lehet nagyobb arányú csökkentéseket eszközölni.

Az eddig bejelentett és elfogadott csökkentések összege két milliárd lej körül jár. Felfogva még mindig 3—4 milliárd deficitre lehet számítani. A deficit fedezésére már megvanak a végleges javaslatok. Ezek között a lényűzés, illetve forgalmi adót emelik fel.

Lemondott a kormány az új egyedáruságok bevezetéséről, azonban elhatározta, hogy egyes közvetett adónemeket alaposan felemeli.

Legelsősorban a cukor áránál kezdődik az emelés. A cukor kilójának az adóját 3 lejjel emeli a kormány, amelynek felét a cukorgyárak kötelesek viselni, a másik fele a fogyasztókra hárul. A petróleumra is magasabb taxát vetnek ki, de itt még nem határozták el az emelés mértékét.

Megadóztatják ezenkívül a babkávét, a melynél 25—40 lej illetéket szabnak ki kilónként, a kávé minősége szerint. Egyelőre nem változtatják meg a bélyeg- és átirási illeték kulcsát, azonban később, ha a többi emelések nem hozzák meg a kívánt eredményt, ezt is végrehajtják.

Szömörkényi Magda és Vas Boriska

táncestélye ma a Városi színházban este 9 órakor. Jegyek a színház pénztáránál.

Kiméretlen harcot hirdetnek a bucuresti-i ügyvédek

Vaida Sándor hatása alatt országos szövetséget alakítanak a numerus clausus érdekében — Aki forradalommal fenyeget — Egy ügyvédgyűlés figyelemreméltó lefolyása

Bucurestiből jelentik: A bucuresti-i ügyvédi kamara bizonyos rétegeiben jellemző visszhangot keltett a tervbevett ügyvédsztrájkot követő romanizálási hullám ismert kisebbségellenes terminológiája. Mint már sejteni lehetett, itt is a nacionalista ügyvédek könyököltek előre és saját szakmájukon követve erőszakot, a jogvédelem területén kezdték el a nemromán elemek kiakolbóltásának szükségességét propagálni. Ezeknek a túlzó nacionalista ügyvéd-köröknek szinte kapóra jött Vaida Voievod „*numerus clausus*” elmélete, melynek alapján felbátorítva érezték magukat arra, hogy megalakítsák végre azt a testületet, ami annyira hiányzott: „*A Keresztény Román Nemzeti Ügyvédek Szövetségét*”.

Nomen est omen. Ezek az urak a nemzeti ügyvet kívánják védeni, hogy a fellángoló lelkesedés tüzeiből az ő ügyvédi irodájuk tüzhelyére is jusson valami. Félreismerhetetlenül ezzel a hátsó gondolattal indult meg tehát a nagy zászlóbontási folyamat a nemzeti ügy e fogadatlán prókátorai részéről, akiknek jogi erkölcsiségéről és felkészültségéről számos felszólalás tett terhelő tanuvallomást, melyekből az alábbiakban nyújtunk ízelítőt:

Cibon ügyvéd: Nem vagyunk ellenségei a kisebbségeknek — mondotta — elsősorban is a saját egzisztenciánkat kell biztosítanunk, hogy azután másokról gondoskodhassunk.

C. Algiu ügyvéd: Ha így mennek tovább a dolgok, az országot kizárólag a kisebbségek fogják vezetni és akkor a román elem minden munkája és fáradtsága hiábavaló. Az ügyvédi kar azért kapta fel a numerus clausus ügyét, mert ez — szerinte — a jog és az igazság kérdése...

A. Teodorescu professzor a békeszerződések kisebbségi záradékainak nézőpontjából „méltatta” a legújabb mozgalmat:

— A békeszerződések — mondják — egyenlő bánásmódot irnak elő a kisebbségek és a többségi lakosság részére. Ezt a jogegyenlőséget az alkotmányba is felvették, tehát azt lehetne hinni. — mondotta a kitűnő professzor — hogy a mi mozgalmunk alkotmányellenes. Jusson esziünkbe azonban, hogy ha a nemzeti kisebbségek szabadságjogaikat a békeszerződésekben merítik, a mi jogaink nincsenek benne azokban. Minket nem a békeszerződések szültek és teremtettek. *Mi tultehetjük magunkat a békeszerződéseken.* Tultettük magunkat a múltban és talán lesz rá alkalmunk a jövőben is. Nem akarunk senkit se kizárni az élethez való jogából, de jogot követelünk az élethez a magunk számára is...

Vádat a kisebbségek ellen

A következő szónok Istrate Micescu volt miniszter volt, aki kritizálta azokat a politikusokat, akik szerinte a demokrácia sarlatánjai, mert — ugymond — ahelyett, hogy a kisebbségek mozgalmaira összpontosították volna figyelmüket, hagyják őket, hogy saját külön politikai pártokba tömörüljenek, saját nemzeti érzelmeiknek megfelelően és a román nemzeti szellem ellen.

— Kezdetben a kisebbségek, — folytatta Istrate Micescu — jogokat kértek. Megadtuk nekik. Amikor megkapták a jogokat, politikai pártokba tömörültek. Mialatt ők működésbe kezdtek, mi tizenhat politikai csoportra darabolódtunk, mintha egymás között lennének ellenségek. Mi szétforgácsolódtunk, mint valami rabszolgacsapat, amely az urát keresi és közben nem látjuk az ellenséget...

Azután megint csendesebb hurok következtek, enyhe, burkolt intelmekkel.

— Mi nem fogunk semmiféle erőszakos cselekedetet sem elkövetni azok ellen, akik itt vannak. A román nem szegi meg az adott szavát. Csak figyelmeztetjük az érdekelteket. El-

szenvedtük a megalázásaikat azoknak a vakmerő gyalázkodóknak, akik a mi nemzeti büszkeségünk haszonélvezői.

Ilyen előjáték után maga Istrate Micescu terjesztette elő a határozati javaslatot, amely kimondja a harcot a román elem fokozottabb boldogulásáért, később megállapítandó kritériumok alapján és megfogadja, hogy a gyűlés résztvevői, illetve a mozgalom tagjai vissza fogják adni a román ügyvédi kamarának ma hiányzó etnikai szervezetét és helyreállítják az idegen elem által felborított régi egyensúlyt. A határozati javaslat felszólítja a többi ügyvédi kamara román ügyvédeit, hogy szervezkedjenek és lépjenek be a „Keresztény román nacionalista ügyvédek szövetségébe”, amelynek jelszava: numerusz romanusz.

Vaida és a szabadkőművesség

Itt említjük meg, hogy Vaida Sándor volt miniszterelnök évtizedek óta tagja a szabadkőművességnek, sőt egyidőben élénk tevékenységet is fejtett ki a szabadkőművesek között. Az utóbbi időben ellanyhult az érdeklődése és mindjobban eltávolodott a szabadkőművesség eszméitől és elveitől.

Ezt a lelki eltolódást betetőzte a volt miniszterelnök magatartása és állásfoglalása a kisebbségekkel szemben, amely kifejezésre jutott

az általa felvetett gazdasági „*numerus clausus*” eszméjében.

A bucuresti-i szabadkőműves páholyokban mozgalom indult meg, amelynek célja az, hogy Vaidát, aki megtagadta a szabadkőműves elveket s eszméket, kilépésre bírják.

Gumibotokkal verte szét a bécsi rendőrség a walesi herceget kísérő tömeget

Az angol trónörökös látogatása Miklas elnöknel és Schuschnigg kancellárnál — Kellemetlen incidensek a walesi herceg bécsi látogatása alatt —

Ha váratlan akadály közbe nem jön, a walesi herceg pénteken Budapesten lesz

Bécsből jelentik: A walesi herceg, aki tegnap délelőtt rangrejtve az osztrák fővárosba érkezett, tudvalevőleg a Bristol-szállodában bérelt tiz szobás lakást, hogy ezzel is kifejezésre juttassa látogatásának magánjellegét. A herceg ma délelőtt nem hivatalos látogatást tett Miklas szövetségi elnöknel, valamint Schuschnigg kancellárnál, majd kedvénre járt-kelt Bécsben. A császárváros közönsége nem nagyon tartotta tiszteletben a hercegnek azt az óhaját, hogy nem kívánja inkognitóját felfedezni, mert néhány áruházban eszközölt vásárlása közben felismerték és közben négy-öt lépés távolságban követni kezdték, úgy, hogy tolongás állott be a közönség forgalmában és

a rendőrség közbelépése vált szükségessé.

Hamarosan meg is történtek az erre vontakozó rendőrhatalósági intézkedések. Azokat az utcákat, ahova a herceg és kísérete érkezett, tartózkodásának idejére lezárták a forgalom elől.

A közönség egyizben, amikor az angol trónörökös a Sacherban villásreggelizett, oly fenyegetően lépett fel, hogy a rendőrség gumibotjait használta és azokkal verte szét a tömeget. A rendőrség közbelépése természetesen nem ment simán és hangos kifakadások hangoztak el az elhirtelenkedett erélyeskedés ellen. Erre a rendőrfőkapitányság falragaszokon közölte a közönséggel, hogy amennyiben nem őrzi meg higgadt nyugalmát a herceggel szemben,

ALKOHOLLAL SPANYOLNÁTHA ellen védekezni helytelen. Csak szervezetét gyöngíti ezzel a kezeléssel!

GEN sok ember abban a tévhitben él, hogy a spanyolnátha és influenza legjobb ellenszere az alkohol. Nagy tévedés! Az alkohol gyengíti a szervezet ellenállóképességét és ezáltal még jobban ki van téve fertőzéseknek. Az influenza, spanyolnátha, mandulagyulladás egyetlen ellenszere a szájjal és a torok állandó fertőtlenítése. Erre a célra legjobban a jóízű ANACOT pasztilla felel meg. Aktiv formaldehid tartalmánál fogva elpusztítja a baktériumokat és megóv a fertőzésektől. Szopogasson állandóan jóízű ANACOT pasztillát. Hatása biztos, mert a garatnak azokat a mélyebben fekvő részeit is fertőtleníti, ahová öblögtővizek nem hatolnak be.

30 pasztillát tartalmazó fiola 37.— lei.

ANACOT

A Dr. WANDER üzemek készítménye.

ugy az angol trón örököse elhagyja Bécsset

és ez esetben a császárváros nem tenne tanúságot vendégszeretetére. A trónörökös inkognitójának tiszteletbentartására figyelmeztető rendőri falragaszoknak nem sok foganatjuk volt.

A hatóságok mindéddig hivatalosan mit sem tudnak, hogy meddig óhajt a herceg Bécsben és Ausztriában tartózkodni. Valószínűnek látszik, hogy visszautazása repülőgépen történik meg, ugyanis a kísérete két aeroplánt rendelt a királyi udvartartástól Londonba.

Budapestről jelentik: A lapokat még mindig foglalkoztatja a kérdés, hogy az angol trónörökös ellátogat-e vajjon Budapestre. A szerkesztőségek az angol követségen kérdészködtek és ott kijelentették, hogy

a walesi herceg utitervében nincs meghatározott terv, de tény az, hogy a Budapestre való ellátogatás a trónörökös környezetében szóba került.

Ezért valószínűnek tartják, hogy pénteken a herceg mégis ellátogat a magyar fővárosba. Az Új Nemzedék bécsi szerkesztőségének kijelentették, hogy abban az esetben, ha váratlan akadály nem jön közbe, az angol trónörökös tényleg ellátogat Budapestre. Másféle információt az utazásról nem voltak hajlandók adni, mert az angol trónörökös Budapesten is meg akarja őrzeni szigorú inkognitóját.

Megfellebbezte az ügyészség

az orgazdasággal vádolt aradi detektív feleségének szabadlábrahelyezését

Általános feltűnést keltett az a hír, amely szerint a rendőrség előállította az ügyészségre Mona Ananie volt rendőrségi nyomozó feleségét, akit orgazdasággal vádoltak. A volt detektív felesége ellen ugyanis Kőrösi Elemér, a nemrégiben elfogott ismert betető terhelően vallott és azt állította, hogy a lopásaiból szerzett holmit Mona Ananie felesége rejtette el. Az ügyészségen kihallgatták Monánét és letartóztatási indítvánnyal áttették a vizsgálóbíróhoz. Itt ismételtén kihallgatták, majd a vizsgálóbíró szabadlábra helyezte Mona Ananie feleségét.

A szabadlábrahelyezésről szóló értesítés vétele után az aradi ügyészség úgy döntött, hogy a vizsgálóbíró határozata ellen fellebbezést jelent be a timisoarai Táblánál és az aszszony letartóztatását kéri. Így tehát ebben az ügyben a közeli napokban újabb fejlemények várhatók.

Mint mai számunkban jelentettük, Mona Ananie ellen is vádak hangzottak el arra vonatkozólag, hogy egy betörőtől, annak szabadonbocsátása fejében huszezer lej fogadott volna el. Mona Ananiet a rendőrségen kihallgatták és itt a leghatározottabban tagadta, mintha ez az állítás megfelelné a valóságnak. A házastársak kihallgatásával kapcsolatos események a volt rendőrségi nyomozó családi életére is kihatással voltak. Mona Ananiené ugyanis férjét okolja meggyilkoltatásáért és ezért elhatározta, hogy már a legközelebbi jövőben megindítja a válópert Mona Ananie ellen.

Kétévi börtönre ítélte az aradi törvényszék Weigl Rudolf volt aradul-noui állomásfőnököt

Hogyan követte el a volt állomásfőnök visszaéléseit — Érdekes tárgyalás az aradi törvényszéken

A sikkasztással vádolt aradul-noui állomásfőnök ügyében ma délelőtt hozott ítéletet az aradi törvényszék Moldova n-tanácsa. Weigl Rudolf aradul-noui állomásfőnök sikkasztásait 1934. novemberében leplezték le és az állomásfőnököt ekkor letartóztatták. A vizsgálat megállapításai szerint Weigl Rudolf összesen 109 ezer lej sikkasztott az államvasutaktól és ezen kívül közokirathamisítást is elkövetett.

A mai tárgyaláson a törvényszék kihallgatta Futó Dezső és Iliescu Pantelimon CFR inspektorokat, akik Weigl ellen a hivatali vizsgálatot annak idején levezették. A tanúk, valamint a vádlott előadásából a következőképpen alakult ki a sikkasztások története:

Weigl Rudolf 1932-ben kezdte manipulációit és azokat 1933-ban és 1934-ben is folytatta. Az állomásfőnök az Aradul-Nou-ra érkezett áruk után járó díjakat behajtotta a kereskedőktől. A fuvarlevél másolatán a tényleges befolyt összeg szerepelt, míg az eredetiben, amelyet a központba beküldött az állomásfőnök, kevesebbet tüntetett fel. Közben megérkeztek a központba a feladó állomások jelentései is és ezekből kitűnt, hogy Weigl Rudolf kevesebbet hajtott be, mint amennyit kellett volna. A CFR központja — abban a hiszemben, hogy tévedés történt, — figyelmeztette is erre Weigl-t és felszólította, hogy hajtsa be a kereskedőktől a hátralékos díjakat. Az állomásfőnök ezt természetesen nem tehette meg, mert hiszen

a kereskedők egy lejjel sem voltak hátralékban

és az általuk fizetett összegek egy részét saját céljaira költötte el. Hivatali felettesei

Weigl-t a hiányzó összeggel megterhelték és megkezdtek ennek az összegnek Weigl fizetéséből való részletenkénti levonását.

Amikor a múlt év novemberében látták, hogy Weigl függő ügyeit nem rendezi, arra következtettek, hogy nyilván nem tévedés történt és ekkor szállt ki Aradul-Nou-ra a két inspektor Ezek a rovincsolás és az iratok felülvizsgálása alkalmával megállapították a hiányt és azonnal megtették a feljelentést Weigl Rudolf ellen.

A mai tárgyaláson a volt állomásfőnök azzal védekezett, hogy kevés volt a fizetése, közel lakott a városhoz és ezért sokat kellett költenie. Weigl havi fizetése 3500 lej volt és ezen kívül lakást, fűtést, világítást kapott, valamint háztartásbeli személyzetet sem kellett fizetnie, mert a házi munkák elvégzésére külön embert kapott. A vádlottnak az az állítása tehát, hogy jövedelmén felül kellett volna költekeznie, nem állja meg helyét.

Weigl azzal is védekezett, hogy valakinek álkukcsa volt a pénztárhoz és ez az ismeretlen öt éveken át meglapta. A bíróság ennek az állításnak sem adott hitelt, mert elképzelhetetlennek tartotta, hogy ha valakit éveken át megkárosítanak, akkor az ne tegyen feljelentést ismeretlen tettesek ellen.

A vád- és védbeszédek elhangzása után a bíróság ítélethozatalra vonult vissza. Majd pedig kihirdette ítéletét, amely szerint

Weigl Rudolfot hivatali sikkasztás és közokirathamisítás büntetésében bűnösnek mondotta ki és ezért két esztendei börtönre ítélte.

A védő szabadlábrahelyezési kérésének a törvényszék nem tett eleget. Ugy Weigl Rudolf védője, valamint az elítélt is fellebbezést jelentett be a timisoarai Táblához.

Szinfén ilyen tevékeny?

Munkája, ami azelőtt szórakozást jelentett Önnek, egy idő óta nehezebbre esik. A máskor annyira biztos emlékezőtehetsége cserben hagyja; látása meggyöngyül, időnként szédülés fogja el, lábai felmondják a szolgálatot, munka közben elvész a gondolatmenet és pihenni szeretne. Mindezen bajok egy és ugyanabból az okból származnak; szervezete nem működik többé normálisan. A szervezeti mérgek és a mérges anyagcsere-végtermékek ellepik a test szöveteit, a vért és az egész szervezetet. Azonnal meg kell tisztítani szervezetét! Ezenkívül észreveheti, hogy a reumatikus-, a köszvényes- és az ischiatikus rohamok, ha nem is véglegesen, de ideiglenesen rokkanttá teszik. Hogy megelőzze ezen bajt, szükséges, hogy a vére részére kifogástalan leszűrődést biztosítson és, hogy a páratlan hatású URODONAL segítségével a szervezetében felhalmozódott mérgeket eltávolítsa.

Minden este vegyen egy kávéskanál URODONAL-t egy pohár vízben feloldva. Ezen belső mosás visszaadja erejét és tevékenységét. Újól az ezelőtti egészséges és bizakodó emberré válik.

Dr. S. Gallico, Saragusból, beszámol azon kitűnő eredményekről, amiket azo betegeknek észlelt, akiknél az URODONAL-t előírta:

„Prakszisomban az Urodonal a legjobb eredményeket adta. Ezen gyógyszer nem veszélyes, mint pl. a salicylsav vagy colchicinum, amik, tudvalevően, károsak a szervezetre. A diatesis kifejlődését megakadályozó képessége igen nagy, ugyszintén a májra kifejtett hatása, aminek következtében ezen szerv mérsékelten állítja elő a hűgysavat. Feloldja a lerakódott köveket és biztosítja azoknak a vesék útján való eltávolodását.”

KAPHATÓ GYÓGYSZERTÁRAKBAN ÉS DROGERTÁKBAK.

Szadizmusból gyilkolt Petrescu hadnagy

Kártérítést követelnek az államtól az ártatlan gyanúsítottak

Craiovából jelentik: A vizsgálóbíró letartóztatási végzését Petrescu hadnagy gyilkosságát bűnyűgyében a törvényszék jóváhagyta. A hadnagy védői most abban az irányban tesznek erőfeszítéseket, hogy bebizonyítsák védencük terheltségét. A védelem szerint Petrescu hadnagy nem rablási szándékból, hanem szadizmusból követte el a gyilkosságot.

Balseanu Caisa és Bitica, akiket annak idején a gyilkossággal kapcsolatban őrizetbe vettek és hosszú időn keresztül tartottak fogságban, pert indítottak a belügyminiszterium ellen és fejenként 100 ezer lej erkölcsi kártérítést követelnek.

CENTRAL PREMIER!

Lubienska grófnő titka.

Gustav Fröhlich Maria Andergast

CORSO

A TENGER ASSZONYA.

Látványos tengerész film. Főszerepekben: Edward G. Robinson Zita Johann Richard Arlen

URANIA Ma utoljára!

RÉGINE

Egy falusi kislány és egy mérnök szere mi története Luise Ullrich, Adolf Wohlbrück, Olga Tschechova

Jön: Az első és a második. Joan Crawford és Clark Gable

SELECT PREMIER!

Az áruló

legalmas történet a fegyverek életéből. Walter Huston, Constance Cummings, Boris Karloff.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Franciaország százmillió frank kölcsönrel segíti elő a romániai árukivitel

A kereskedelmi miniszter beszámolt külföldi utazásainak eredményeiről — Fel-szabadultak a Hollandiában zárt követelések

Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter tegnap este visszaérkezett Bucurestibe és a néhány héti tartott külföldi tárgyalásainak eredményéről az alábbi érdekes adatokat közölte a saájával:

— Legelőször Londonban tárgyaltam a kétféle millió fontsterlinget kitevő romániai árutartozások ügyének sürgős elintézésére véget. Február 28-án 400 ezer fontsterlinget kellett volna kifizetni, de nem volt elég devizánk és ezért a külföldön devizaelőleget szereztem, hogy abból eleget tehessünk fizetési kötelezettségünknek. A londoni tárgyalások kezdetén a hitelezők azt kívánták, hogy a kétféle millió fontsterling „betaggyott követelést” egy év alatt fizessük ki, amit én természetesen teljesíthetetlennek tartottam. Sikertelen is elém — folytatta Manolescu-Strunga — hogy a hátralékos tartozást négy év alatt törleszthessük le. A részletfizetéseket áprilisban kezdjük meg és 500 ezer fontsterlinget fizetünk az első évben.

Ugyanígy jó eredménnyel tárgyaltam Párisban a francia hivatalos körökkel is, amelyekkel igen nagyszabású közös gazdasági terv megvalósítását határoztuk el.

— Franciaország vezetői megígérték, hogy teljes megértéssel elősegítik a romániai mezőgazdasági cikkek, állatok, szárnyasok, vadászakmányok stb. exportálását. Mivel a külföldi piacokon csak a legjobb minőségű árukkal lehet jó üzleti eredményeket elérni, a kivitelre szánt cikkek minőségi szempontból kell megjavítanunk és beszerveznünk. Erre a célra majdnem száz millió francia frankot (kb. 7—800 millió lejt) kell befektetnünk. A franciák

megígérték, hogy ezt a nagyszabású minőségi feljavítást és az ezzel kapcsolatban meginduló romániai áruexportot ők finanszírozzák, de kikötötték, hogy az ebből származó jövedelmet elsősorban a százmillió frank befektetési kölcsön törlesztésére fogjuk fordítani.

— Párisból Berlinbe utaztam — mondta ezután a miniszter — és ott is igen eredményes kereskedelmi megállapodásokat írtam alá. Többek között az eddigi tojásexportot felemeljük és 2000 ökörnek Németországba való bevitelét is kieszközöltem, még pedig olyan áron, hogy az a romániai eladónak rentabilis legyen. Bevételi engedélyt szereztem 30 ezer vonagon kukoricára és fűrészfűrűre, valamint 5 millió márká értékű képviselő szárnyasokra, vadmadarakra stb. Ezeknek fizetési feltételeire nézve még nem történt megállapodás. Eldöntöttük azt is, hogy petroliumunkért Németország szabad külföldi devizával fog fizetni. Azután elutaztam Hollandiába, ahol tudvalevőleg néhány százmillió lej követelésünket zárolta a kormány, mert a két ország közötti külkereskedelmi helyzet tisztázatlan volt. Sikertelenül elértem, hogy Hollandia kormánya zárolt követeléseinket azonnal feloldotta és ezek fölött a román Nemzeti Bank már rendelkezett is. Ezeknek 50 százaléka szabad devizaként került a Banca Nationala rendelkezése alá. 35 százalékat áruban kapjuk vissza, 15 százaléka pedig a régi adósságoknak hat év alatt történő törlesztésére lesz fordítandó. Mindezekből látható, hogy tárgyalásainak jó eredményei vannak az ország gazdasági helyzetének megjavítása szempontjából.

A csehkorona leértékelésének súlyos következményei

A prágai Kereskedelmi és Iparkamara és a gyáriparosok országos szövetsége a kormányhoz intézett fellejtésben fellárják a válságot — Csehszlovákia többszázmillió kölcsönt kér a külföldön

Most nálunk végleg le került a napirendről a lej hivatalos árfolyamának leértékelése, amelynek gondolata ellen a kormány a legerélyesebb álláspontot helyezkedett és ismételt hangszólította, hogy a végletekig kitart az 1929. évi törvényben biztosított lej-árfolyam mellett. Ezzel szemben, mint emlékeztetés, egy évvel ezelőtt Csehszlovákiában körülbelül egyharmaddal leértékelték a csehkorona hivatalos árfolyamát, mert azt hitték, hogy ezzel lendítik a szomszéd állam pangó gazdasági életét, fokozódnia fog a gyárak termelése és az áruk kivitele is. A gyakorlati ismeretekkel bíró közgazdasági férfiak, valamint a kereskedelmi és gyáripari országos érdekképviselet erős kritikában részesítették a csehszlovák nemzeti bank vezetőségét új valuta politikáját és megjósolták, hogy ezzel nem lehet jó eredményt elérni.

A Prágából Bucurestibe érkezett hivatalos értesítés szerint az aggodalmaskodók kedvezőtlen jóslata beavált. A kritikások közé tartozott a prágai Kereskedelmi és Iparkamara is, amelynek most jelent meg az 1934. évi gazdasági helyzetről szóló terjedelmes bulletinj és ebben rámutat a csehkorona restabilizációjának káros következményeire.

— Akik azt hitték — így szól a jelentés bevezető része, — hogy a csehkorona leértékelésével kedvező pénzügyi és gyáripari eredmények érhetők el, azok már az első esztendőben meggyőződhettek súlyos tévedéseikről. Csehszlovákia behozatala 1934-ben 628 millió svájci frank értékűre csökkent az előző évi 731 millió svájci frankról, az export 688 millió svájci frankról csak 728 millióra emelkedett, de kereskedelmi mérlegünk az egy év előttiével szemben 14 millió svájci frankkal csökkent. Az új gazdasági politika semmi kihatással sem volt az áruforgalomra, tehát nem bizonyult helyesnek a devalorizáció.

A kereskedelmi és iparkamara jelentését meg erősíti a csehszlovákiai gyáriparosok országos szövetségének a kormányhoz intézett fellejtése is, amely megállapítja, hogy a csehkorona leértékelése által semmit sem javult a gyáripar helyzete.

Az ottani gyárak a nemzetközi nagy verseny következtében átlag 12 százalékkal leértékelték az árakat, holott a többi nagy gyáripari országokban ez az árcsökkenés csak három százalék. A csehszlovákiai gyáraknak a pénzeértékelés következtében drágábban kellett beszerezni a külföldön a nyersanyagot, mint a devalorizáció előtt és részben ez is az oka a gyáripar súlyos helyzetének. Semmisen jellemzi jobban a mai állapotokat, mint a világ-szerte elismert csehszlovák textilgyárak jelentése, amely kimutatja, hogy az általános gazdasági válság előtt csak 150 ezer textilmunkás volt munkanélkül, de a devalorizáció óta ez a szám 350 ezerre emelkedett. A bányák száma 1929-ben 383 volt és 329, tehát 54-el kevesebb, mint amikor a csehkorona Svájcban 5.16-on állt. Az összes munkanélküliek száma a pénzeértékelés első 9 hónapjában 572 ezer, az év végén pedig 755 ezer volt, tehát az emelkedés csaknem 200 ezer. Igaz ugyan, hogy ennek legfőbb oka a csehszlovákiai ipartelepek racionalizálása. A jelentésből az is kiderül, hogy a papírpénz forgalom és a Nemzeti Bank aranykészlete most is csaknem ugyanolyan, mint amennyi 1934. év első kilenc hónapjában volt.

Ugyanehez az ügyhöz tartozik az a prágai jelentés, hogy a csehszlovák kormány több száz millió csehkoronás külföldi kölcsönt akar felvenni és ebből egy svédországi pénzcsoporttal tárgyal. A svédok évi 4—5 százalékos kamatozás mellett folyósítanák a jelentékeny összegű kölcsönt.

— A CFR a kereskedelmi tartozások után 6 és fél százalék kamatszámítást engedélyezett. Az államvasut igazgatósága közzétette a bocsájtott ki, amelyben rámutat arra, hogy a Nemzeti Bank 1934. decemberben a hivatalos kamatlábat 6 százalékról 4 és fél százalékra szálította le. Ennek alapján a CFR elrendelte, hogy a kereskedelmi tartozások után 6 és fél százalékot, tehát a hivatalos kamatlábnál csak 2 százalékkal többet számítsanak.

Március 10.

Nem történelmi dátum és még csak nem is évforduló. Március 10. tulajdonképpen: program. Az ország kereskedőtársadalmának programja.

Ezen a napon tartja rendkívüli közgyűlését és választja meg elnökét az Erdélyi és Bánsági Kereskedelmi Testületek Szövetsége és ugyanezen a napon tartják meg országos kongresszusukat Bucurestiben a Sfatul Negustoresc-be tömörült kereskedők.

Ezt az időpontot nem beszéltek meg előre. De mintha az ország kereskedőtársadalmának egységes akaratát, egységes programját szimbolizálná: a Sfatul Negustoresc tegnapi bucurestii nagy gyűlésén március 10-re tűzték ki az ennek a szervezetnek kereteibe tartozó kereskedők országos kongresszusát, tehát ugyanarra a napra, amikor az Erdélyi és Bánsági Kereskedelmi Testületek Szövetsége elnököt választ.

A Sfatul Negustoresc tegnapi bucurestii gyűlésén, amelyen Niculescu Ritz elnökölt, a kereskedelem számos időszerű — sajnos oly régen időszerű — de orvosolatlanul maradt problémáját tárták fel. Szóba kerültek azok az intézkedések, amelyek közelről veszélyeztetik a kereskedelem létérdekeit, megvitatták az adóproblémákat, a kontingentálás, az árak emelkedésének kérdését, a vám-tarifa, a kartellek és monopolok problémáit, tehát mindazokat a kérdéseket, amelyek sürgős orvoslásra várnak és, amelyeknek helyes megoldásától függ az ország kereskedelmének fejlődése és felvirágzása. Ugyancsak ezek a kérdések — a helyi problémákkal szaporítva — kerülnek majd a Kereskedelmi Testületek Szövetségének közgyűlése elé is.

Hónapokkal ezelőtt, amikor Niculescu Ritz Aradon járt, megállapodás jött létre a Kereskedelmi Testületek Szövetsége és a Sfatul Negustoresc között a két szervezet együttműködésére vonatkozólag. A március 10-iki elnökválasztás után ez az együttműködés minden valószínűség szerint valószínűsíti.

Ennek az együttműködésnek gyümölcsei nem maradhatnak el. A március 10-iki kettős megmozdulásnak — amely gazdasági szervezetünk oly jelentős rétegének panaszeit, kívánságait tolmácsolja — visszhangja kell, hogy támadjon illetékes helyen és meg kell hozza azt, ami nemcsak a kereskedelemnek, de az ország egész gazdasági életének érdeke: több megértést a kormánytényezők részéről és javulást a kereskedelem számára.

A budapesti Belvárosi Takarékpénztár mérlege

A Belvárosi Takarékpénztár igazgatósága megállapította a takarékpénztár 1934. évi mérlegét, amely 308.870.45 pengő tiszta nyersséggel zárul az előző évi 304.722.68 pengővel szemben. Az igazgatóság azt a javaslatot fogja a közgyűlés elé terjeszteni, hogy az intézet belső erőinek gyarapítása érdekében ezidén is mellőztessék az osztalékfizetés és a tiszta nyereségből 100.000 pengő a tartalékalap növelésére, 50.000 pengő az Elis-mert Vállalati Nyugdíjpénztár gyarapítására, 5000 pengő a tisztviselői jóléti alapok javára fordítás-sék, a fennmaradó 153.870.45 pengő pedig az 1935. évi üzletévre vitessék át.

Az elmúlt üzletévben némileg javultak a gazdasági viszonyok, ami a Belvárosi Takarékpénztár Rt. zárószámadataiban is kifejezésre jut. A takarékpénztár betétállománya az előző évi 12 millió 765.533.77 pengőről 15.326.361.08 pengőre emelkedett, az emelkedés tehát 2.560.827.31 pengő (az előző évben 994.338.36 pengő); ebből 2 millió 440.399 pengő a takarékbetétállományra, 120.428.31 pengő pedig a folyószámlabetétállományra esik. Az igazgatóság a közgyűlést március 2-ra hívta össze.

— Az idegen valuták hivatalos árfolyama. Bucurestiből jelentik: Március 1-től kezdve az idegen valuták hivatalos árfolyamát a következőkben állapították meg: Francia frank 6.70, svájci frank 33.05, belga frank 475, dollár 167.60, német márká 41.90, holland forint 68.75, cseh korona 4.20, olasz lira 8.90, török font 81.05, angol font 497.55, dinár 2.55, zloty 19.20, dramma 1.07, pengő 29.60, schilling 23.75.

— A minisi vincellériszólóban befejezték a tanfolyamokat és ezeknek elvégzése után huszonegyen kaptak vincelléri oklevelet.

— A jugoszláv államvasut viteldijmérséklése Belgrádból jelentik, hogy február 15-től kezdődően a jugoszláv államvasut megszűntette azt a rendszert, amely szerint a romániai vasuti állomásokról Jugoszláviába szálított árukhoz az eddigi 28 és fél százalék felárat követelte a CFR-től a nemzetközi árutarifán felül. Február 15-től kezdve tehát a román—jugoszláv viszonylatban 28 és fél százalék felár nélkül számítják a viteldijakat.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, FEBRUÁR 20.

Bucuresti, 13: Vizálás, lemezek. 13.45: Előadások hírei, tőzsde, könnyű lemezek. 18: Rádiózenekar, Smetana: Cseh táncszvit. Delibes: Lakmé, tánczene, Gál: Szerb táncok. Grieg: Norvég táncok. Moszkovszkij: Spanyol táncok. 19: Hírek. 19.15: A zene folytatása, Reger. Magyar táncok Bullerian: Orosz táncok. Zanella: Olasz paraszttáncok. Mascagni: Egzotikus tánc. Grünfeld: Keringő. Bartók: Román táncok. 20: Az amszterdami hangversenyház zenekarának lemezei. 20.45: Előadás. 21.05: Filip Vazul hegedű. 21.35: Anghel Viorica könnyű francia műveket ad elő. Calabrese: Ne szólj Chaubet, Karodban. Richepin: Jó estét. Csapodár szerelem, Mireille: A kis ut. Gabaroché: Azor. Kispajtásdal. Utána: Bucsutangó, A sors dala című filmből. 22.15: A rádió szalonzenekara, 24: Hírek. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11.20: János Zsigmond erdélyi fejedelem korának szakácsművészete. 11.45: Baudelaire-fordítások. 13: Déli harangszó. 13.05: Országos Postászenekar. 14.30: Akom Lajos énekőse. 17.10: A rádió diákfélfőrája „Newton”. 18: A gyermekek lugmérgezéséről. Faludy Gyula dr. előadása. 18.30: B. Kenéz Lili zongorázik. 19.40: Babics László és vitéz Kókay István szerzeményei. 20.50: Rádió — a rádióról. 21.05: Közvetítés a Magyar Színházról. „Viki”. Vigjáték 3 felvonásban, 6 képből, Irta Bónyi Adorján. Az I. felvonás után hírek. Az előadás után Jan és Patrik Hofmann jazz-zenekarának műsora. — Bécs, 13: Rádiózenekar. 15: Rethberg Erzsébet lemezei. 17.05: Hírek. Lemezek. 18.25: Téli Stájerországban. 18.30: Wenz zeneszerző műveiből. 20.35: Reutter: A nagy naptár, oratórium szoprán- és bariton-szólóra, vegyeskarra, gyermekkarra, zenekarra és orgonára. 23.50: Burgenlandi tavasz (eszperantó). 24: Könnyű bécsi zene. Utána: A 3. gyalogezred zenekara. — Belgrád, 12: Lemezek. 13: Rádiózenekar. 17.20: Lemezek. 20: Lemezek. 21: Ljubljana. 23.15—24: Vendéglői zene. — Berlin. 17: Rádiózenekar szoprán és tenorszóval, 14 szórákhozátó zeneszám. 19.30: Házi zene népdalokkal. 21.45: Kívánságlemezek. 23.30: Rádiózenekar Berber hegedűművésznővel. Reger: Hegedű és zenekari verseny. Utána: Tánclemezek. — Deutschlandsender, 7: Torna. 17: Frankfurt. 18.30: Ifjú szólisták bemutatkozása. 20: Utazás a Napba, lemezek. 20.30: Olasz lecke. 21.45: Tánczene. 23: Hírek. Utána: A brit rádió szimfonikus zenekara Gieseking zongoraművésszel. Beethoven: IV. zongora és zenekari verseny. Brahms: II. szimfónia (felvétel). — Königsberg. 7.15: Torna. 7.35: Fuvós könnyű zene. 18: A Wolff-kiállításról. 20: Wetz-émlékhangverseny. Dalok, Passaglia és fuga orgonára. Éj és reggel, dalok vegyeskarra. 21.15: Berlin. 22: Tarka zenés est. 23.45—1: Tánczene. — Kassa, 13: Lemezek. 13.35: Rádiózenekar. 14.35: Russzin és magyar hírek. 19: Magyar műsor. 21.35: Harmonika. — Milano. 20.55: Lemezek. 21.45: Háromfelvonásos operett, Operett után lemezek. — Róma. 13.30: Lemezek. 18.05: Csak Bari: Görög est. 21.45: Lemezek. 22: Opera bemondás szerint.

CSÜTÖRTÖK, FEBRUÁR 21.

Bucuresti, 13: Vizálás. Lemezek. Csajkovszkij: 1812, nyitány. Bach: D-moll kettős verseny (Enescu és Menuhin). Wagner: Siegfried, erdőszongás. Sztranzskij: A tűzmadár. 13.35: Előadások hírei, tőzsde, könnyű

lemezek. 14.15: Hírek. 14.40: Könnyű lemezek. 18: Szalonzenekar. 19: Hírek. 19.15: A szalonzene folytatása. 20: Előadás. 20.35: Közvetítés az Operaházról. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11.20: A céllövés történeti fejlődése. 11.45: A hőmérőzés. 13: Déli harangszó. 13.05: Losonczy-Schweitzer Oszkár szalonzenekara. 14.30: Flesch Imre énekel, Pártos Ödön hegedű zongorakísérettel. 17.10: Az ökrösfogattól az autómobilig. 18.35: Leidenfrost Ica énekel zongorakísérettel. 19: Angol nyelvtanítás. 19.45: Ifj. Eitler István fuvolázik zongorakísérettel. 20.15: A téli sportok veszedelmei és sérülései. 20.50: László Sándor zongorázik. 23: Hírek, időjárásjelentés. 23.15: Lakatos Gyula és Lakatos Vince cigányzenekara muzsikál. Orbán Sándor énekel. 23.45: Major J. Gyula emlékest. Bécs, 13: Rádiózenekar. 16.20: A nyomorgó ifjuság. 16.40: Gyermekóra. 17.05: Hírek. 17.10: Lemezek. 18.30: Bal-ler Adolf zongorázik. 20.20: Időszerű anyag. 20.35: Dery-Spitzmüller szoprán éneke. 23.05: Walter Károly orgonázik. 24: Kevésbé ismert Verdi-operák lemezei. Utána: Jazz. — Belgrád, 12: Gramofonlemezek. 13: Rádiózenekar. 14.15: Népdalok zenekarra. 18: Mandolin-zenekar. 21: A belgrádi Nemzeti Színház tagjainak hangversenye. 23.15—24: Zeneművek a rádiózenekar előadásában. Dyck: Elbűvölő álom. Ackermann: Édes álmunk. Straus O.: Varázskeringő. Krome: Álmodó hangok. Mascagni: Ratcliff álma. Transklatour: Álmatlanság. — Breslau. 6: Lemezek. 7: Torna. Dal. Jelmondat. Bányászzenekar. 17: A téli segítőakciónk. Nők egymás közt. 17.30: Königsberg. 19: Időszerű anyag. 19.30: Lengyelország alapítása. 20: Operettek részletei, keringők és divatos táncdalok. 21.10: Rabe: Rádió-expedíció Mexikóba. 22: Hív a szülőföldre, jelenetek. 23: Hírek. Utána: Berlin. — Deutschlandsender. 7.15: Torna. 17: Lipcse. 18.30: Versek és dalok a sütés-főzésről. 19: Lemezek. 20: Népdalok. 22: Chopin-ado-mák. 22.25: Sirauss János Chopin előjátékait zongorázza. Utána: Bund-tánczenekar. — Kassa, 13: Lemezek. 14.35: Magyar hírek. 18.20: Csehszlovák népdalok. 19: Falusi fuvószenekar. 19.50: Russzin és magyar hírek. 20: Prága. 20.25: Pozsony. 23.30: Prága. Utána: Pozsony. — Leipzig. 17: Joost-tánczenekar. 18.50: Árak. 19: Előadás. 19.20: Időszerű anyag. 19.30: Szó-rakoztató zene. 21.25: Knan: Nikotinmérgezés, hangjáték. 22.25: Zenéi tűzijáték lemezek. 23: Hírek. 23.30: Közzene. Utána: Königsberg.

Fel a Makkabiád-ra!

Azok a zsidó sportemberek és turisták, akik a palesztinai II. Makkabiádon résztvenni óhajtanak, a hajójegyek rezerválása céljából szíveskedjenek a „Serviciul Maritim Român” (S. M. R.) itteni képviselőjéhez fordulni.

A rendelkezésre álló helyek korlátolt számára való tekintettel, ajánlatos, hogy a jelentkezés minél hamarabb megtörténjen.

Jelentkezések és érdeklődések az S. M. R. képviselőjénél:

Künstler vizum- és utazási-iroda Arad,
Bul. Reg. Maria 24.
Telefon 86. 461

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára 10 szóig csupán **20 lei.** : : szó 2 lei. : :
Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef. : 151

ALKALMAZÁS.

Gyermekgondozónő, perfekt magyar —német, 2 éves gyermekekhez felvétetik. Cim a Lóbl-hirlapirodában. 815

NAGY ismeretiséggel rendelkező jómeg-jelenésű fiatalember vagy nő fixfizetésre felvétetik Cim az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában. 818

Bármilyen horgolást olcsón és szépen készítenek, ugyancsak másolásokat is elfogadnak. Cim a kiadóban. 823

LAKÁS.

Strada Horia 3. (volt Szántay-palota) második emeletén május 1-re kiadó két uccal szoba, előszoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló modern lakás, továbbá ugyanott egy két uccal szobás, fürdőszobás erkélyes garzon lakás. (Bővebbet a házfelügyelőnél.) 819

CSINOSAN butorozott szoba dísztrét be-járáttal kiadó. Piața Luptei No. 5. 813

CSINOSAN butorozott szoba 1—2 személy részére fürdőszoba használattal, továbbá lépcsőházi bejárattal szoba főleg garzonlakásnak alkalmas, kiadó. Strada Horia 7., I. emelet. 820

MAJUS 1-re keresek 3 szobás, fürdőszobás modern lakást, melyből 1 szoba különbejárattal, lehetőleg központban. Címeket a kiadóba kérek. 628

VÉTEL ÉS ELADÁS.

WERTHEIM KASSZA, íróasztalok, decl-mal mérlegek eladó. Cim: Rudolf Mosse hirdetőben. 407

KEVESET használt Underwood írógépet megvételre keresek. Címeket az Aradi Közlöny kiadója kérek. 474

Pleth- és fahordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban.

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

Orvosi tanács!
Ne legénykedj „OLLA” nélkül, ne végy utánzatokat!

254

KÖNYVEK

Baktay Ervin: A boldog völgy országa. Kalandozások Kasmirban. Baktay: „A világ tetején” éppen csak megemlítette Kasmirt, ahonnan elindult, hogy eljusson Nyugat-Tibetbe. „A boldog völgy országa” most megismertet bennünket Kasmirral, ezzel a csodaszép vidékkel, amelyet az utazók joggal neveztek el „Keleti Svájc”-nak, „A boldog völgy országa” a világ egyik legcsodálatosabb tája. A Magyar Földrajzi Társaság Könyvtárának új sorozata, Franklin kitűnő kiállításában, diszes vászonkötésben, arany nyomással jelent meg, számos szebbnél-szebb fényképpel, műmelléklettel, térképpel. 240 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje az új utazási és Franklin-könyvek jegyzékét.

Aszlányi Károly: Kalandos vakáció. A Franklin-Társulat új ifjusági sorozatát ezzel a jelszóval vezeti be: „A legjobb magyar és külföldi írók, a legkitünőbb rajzolók művei a magyar ifjuságnak”. Ezen modern ifjusági könyvsorozat első kötete Aszlányi Károly „Kalandos vakáció”. Kis diákok mulatságos kalifa egy nagyuri birtokon. Csinyek, mókák, kópéságok sorozata. Nem állja meg nevetés nélkül, aki végigolvassa. Gergely Tibor („A Pál-uccai fiúk” könyvnap kiadásának illusztrátora) újra remekelt ennek a kötetnek kedves rajzaival. Kitűnő kiállításban, diszes kötésben 108 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje az új Franklin-könyvek jegyzékét.

A szerkesztőért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, kik felejtethetetlen drága halottunk,

Ludwig Lajos

temetésén résztvettek, sirjára virágot, koszorút helyeztek és részvételükkel fájdalomkon enyhíteni igyekeztek, ezuton mondunk halás köszönetet.

A gyászoló
Ludwig-család.

Brilláns köveket, antik modern ékszer, perzsaszőnyegeket, cassákat (minden nagyságban), írógépeket, testményeket, varrógépeket, ezüst keretek sürgösen közpénzért. **Eladó** modern gyönyörű ebédő nagyon olcsón és egy rövid zongora 12.500 L-ert. Zálogtárgyakra a legmagasabb összeget csak az általunk képviselt timisoarai zálogház folyósítja. Méghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet Bul. Reg. Maria 13. Dácia mellett. 4639

HIRDESSEN

az 50 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!